

FORSØKT LURT AV KGB?

104970

”Hvis jeg hadde takket ja til å motta dokumenter — og det var en KGB-felle — ville selv ikke min venn Boris Jeltsin kunne hindret en utvisning.”

Av HANS-CHRISTIAN VADSETH

KGB kan ha prøvd å lure Hans Wilhelm Steinfeld i en felle for å få utvist ham fra Sovjetunionen, tror NRK-journalisten. 12 timer etter at Sovjetunionen hadde fått de første signaler om at åtte diplomater kom til å bli utvist fra Norge i oktober, ringte telefonen hjemme hos NRKs Moskva-korrespondent.

— Interesserte materiale om KGBs virksomhet i Finnmark de aller siste årene Dem, spurte røsten i den andre enden av tråden.

Steinfeld tror henvendelsen kan ha vært en provokasjon fra KGB, og har skrevet et utførlig brev til Utenriksdepartementet om det som skjedde.

Han mener episoden kunne gitt Sovjetunionen muligheten til å utvise en nordmann som gjengjeldelse for de åtte utviste sovjetiske diplomatene.

— Hvis jeg hadde takket ja til å motta dokumenter — og det var en KGB-felle — ville selv ikke min venn Boris Jeltsin kunne hindre en utvisning, sier Steinfeld.

«Påfallende tidspunkt»

Han mener tidspunktet tilbudet kom på, var påfallende, og at norske myndigheter bør vite om det som skjedde.

Via Norges ambassade i Moskva varslet Steinfeld derfor norsk UD om hendelsen. Fungerende pressetalsmann Janis Kanavin i UD sier at departementet i sin tur har orientert blant andre Justisdepartementet og overvåkingspolitiet.

— Det viktigste for oss er å få vite om slike hendelser, slik at vi er orientert på forhånd, om Steinfeld skulle støte på problemer.

Jeg vil ikke gå i detalj om våre rutiner, men det er klart vi bringer informasjonen videre til norske organer som kan ha interesse av den, sier Kanavin.

Hjem fra Kremli

Det var ved 20-tiden 18. oktober telefonen ringte hjemme hos Steinfeld. Han hadde akkurat kommet hjem fra en jobb i Kremli for NRK.

UD utviste samme dag

I ettertid har UD bekreftet at de hadde varslet sovjetiske myndigheter om de forestående utvisningene samme dag som Steinfeld fikk den mystiske telefonhenvendelsen. Først tre dager senere ble utvisningene kjent i Norge.

— Alle sovjetere går i utgangspunktet ut fra at telefonapparatene til utenlandere i Moskva er avlyt-

tet. De nekter vanligvis å snakke om langt mindre brennbare emner enn dette på telefon, sier Hans Wilhelm Steinfeld.

Tok ikke kontakt

At mannen i telefonen ikke tok kontakt med Steinfelds nære venn Leonid Gurjevitsj — slik Steinfeld anbefalte — kan også tyde på at det dreier

seg om en provokasjon. — På de ti årene jeg har bodd i Sovjet, har jeg ikke mottatt noe lignende tilbud — hverken over telefonen eller på annen måte, sier Steinfeld. For å gardere seg mot aksjoner fra KGB, ringte han straks etter henvendelsen til vakt-sjef Christian Borch i Dagsrevyen.

Han fortalte historien og ba Borch huske den — for sikkerhets skyld.

«Vanskelig situasjon»

NRK-journalisten skjønte straks at dette kunne være et forsøk på å lure ham i en felle, og svarte at et slikt spørsmål satte ham i en vanskelig situasjon.

Som journalist kunne jeg selvsagt ikke si at KGB-aktiviteter i Finnmark ikke interesserte meg. Men jeg la til at jeg ikke ville se materiale som kunne være statshemmeligheter. Jeg sa rett ut at jeg ikke kunne utelukke at dette var en provokasjon, sier Steinfeld.

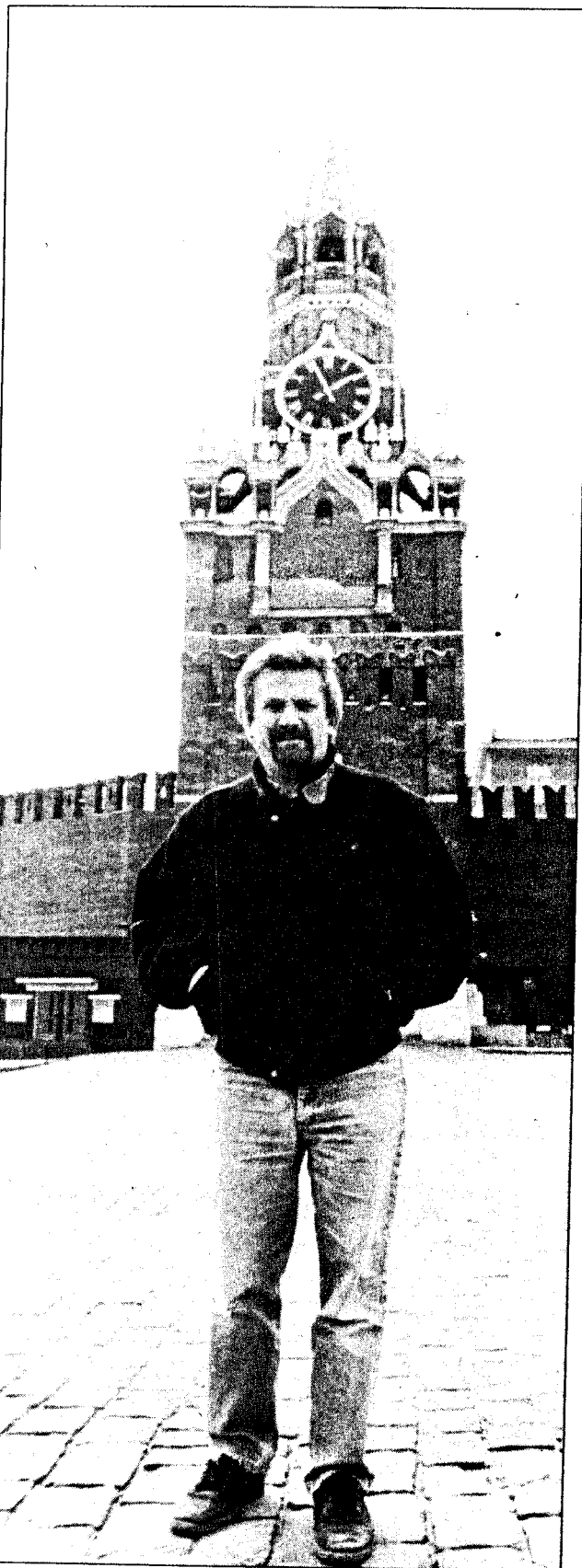
«Ferske opplysninger»

Mannen som ringte, opplyste da at han også hadde ferske opplysninger og KGB-dokumenter angående planene om et nytt statskupp mot Gorbatsjov.

Steinfeld ba da mannen kontakte Leonid Gurjevitsj i Det øverste sovjet, som er en nær venn av Steinfeld. Hvis Gurjevitsj mente materialet kunne vises til en representant for utenlandsk presse, ville Steinfelds betenkeligheter bortfalle.

Samtalen ble avsluttet, og i ettertid har det vist seg at mannen som ringte Steinfeld, ikke tok kontakt med Gurjevitsj.

— Jeg sier ikke at dette helt sikkert var en provokasjon, men at det kan ha vært et forsøk på å få meg i klisteret. I så fall ville de hatt en mann å utvise til gjengjeld for de norske utvisningene, sier Steinfeld.

FORAN KREML: Det var etter en jobb for NRK i Kremli at Hans Wilhelm Steinfeld ble kontaktet av en mann han tror kan ha vært provokatør fra KGB.

Foto: LINE MØLLER